

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزش متوسطه

دفتر آموزش متوسطه‌ی نظری

دیبرخانه‌ی کشوری راهبری درس تاریخ

پایه‌ی یازدهم، ادبیات و علوم انسانی

کتاب تاریخ (۲) از بعثت پیامبر اسلام (ص) تا پایان صفویه، کد ۱۱۱۲۱۹

سوال‌های استاندارد درس یازده (حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری)؛ صفحه‌های ۱۲۴-۱۲۶

دیبرخانه

تاریخ

سوال‌های استاندارد درس یازده (حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری)؛ صفحه‌های ۱۲۴-۱۲۶

الف) سوالات صحیح - غلط

۱- هجوم مغولان به ایران در ابتدای قرن هفتم هجری، آغازگر دوران جدیدی در تاریخ ایران و جهان اسلام بود.

صحیح غلط

۲- موج اول حمله‌ی مغول به ایران که با فرمان منگو قاآن انجام گرفت، شش سال طول کشید.

صحیح غلط

۳- مغولان در عین جالوت از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردن و از ادامه‌ی پیشروی بازماندند.

صحیح غلط

۴- در سراسر دوره‌ی حاکمیت ایلخانان (۶۵۴ تا ۷۳۶ هجری قمری) وضعیت یکسان و یکنواختی وجود داشت.

صحیح غلط

صحیح غلط

۵- دوره‌ی مسلمانی مغول‌ها در ایران از زمان غازان شروع شد.

صحیح غلط

صحیح غلط

۶- هولاکو با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه‌ی عباسی، به حکومت خاندان بنی عباس پایان داد. (۶۵۶ هجری قمری)

صحیح غلط

صحیح غلط

۷- پس از مسلمان شدن مغول‌ها، نظام مالیاتی تا حدودی اصلاح شد.

۸- خواجه نصیرالدین توosi، شمس الدین محمد جوینی و برادرش عطاملک جوینی کوشیدند تا تیموریان را با فرهنگ ایرانی و

آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه‌ی مسلمان شدن این قوم غالب را فراهم آورند.

صحیح غلط

صحیح غلط

۹- تیمور مجموعه قوانینی موسوم به تزوکات را به وجود آورد.

۱۰- در سراسر عهد مغول - تیموری کاروان‌های تجاری در مسیرهای زمینی و دریایی در حال تردد بودند.

صحیح غلط

ب) سوال‌های بله - خیر

۱- مغول‌ها تا پیش از آن که مسلمان شوند، بر پایه‌ی مجموعه‌ی قوانینی موسوم به یاسا عمل می‌کردند.

خیر بله

۲- با هجوم مغول و سیل بیابان گردان، تولید محصولات زراعی و درآمدهای حاصل از کشاورزی ایران با افزایش

خیر بله

جدی مواجه شد.

۳ - پس از مسلمان شدن مغول‌ها، اخذ خراج از کشاورزان مورد توجه قرار نگرفت. بله خیر

۴ - تجارت در مسیر جاده ابریشم و راه‌های دریایی که از بنادر و جزایر ایرانی در خلیج فارس و دریای مکران (عمان) به هند و چین می‌رفت پررونق بود. بله خیر

۵ - مناطق ماوراءالنهر و خراسان (حاصلخیزترین و آبادترین مناطق ایران) در جریان تهاجم مغولان کم ترین خسارت را تحمل کردند. بله خیر

۶ - دعاوی حقوقی تیموریان در دادگاهی موسوم به «یرغو» و زیر نظر «یرغوچی»، حل و فصل می‌شد. بله خیر

۷ - قشربندی اجتماعی ایران در عصر مغول - تیموری مانند گذشته بود و سه گونه‌ی به تقریب متفاوت جامعه‌ی عشیره‌ای، روستایی و شهری که مبتنی بر شیوه‌ی معیشت بود. بله خیر

۸ - شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان برخلاف اوایل دوره‌ی مغول، دچار رکود و زوال شد. بله خیر

۹ - مورخان می‌کوشند که رویدادهای تاریخی را براساس زمان وقوع آن‌ها توصیف و تحلیل کنند. بله خیر

۱۰ - حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن (دهم هجری قمری) با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید. بله خیر

ج) نوع اصلاحی

۱ - پس از مرگ تیمور، بابر، پسر و جانشین او بر سراسر ایران حکومت کرد.

۲ - الجایتو جانشین ارغون و پسرش ابوسعید نیز مسلمان بودند.

۳ - در دوره‌ی مسلمانی مغول، بزرگان ایرانی برای مهار خشونت و رفتارهای خودسرانه‌ی فاتحان مغول، تلاش‌های بسیاری کردند.

۴ - منگوقاآن، قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد.

۵ - مغولان پس از فتح بغداد، به مصر یورش برdenد.

- ۶- ایران که با سقوط خلافت اموی و تشکیل حکومت ایلخانی به لحاظ جغرافیایی و سیاسی وضعیت منسجم تری یافته بود ، در عهد سلطنت غازان به استقلال و اقتدار بیش تری رسید .

۷- تیمور ، طی هفت مرحله یورش که هم چون هجوم مغول ها ، با کشتار فراوان همراه بود ، سرتاسر ایران را تحت سیطره‌ی خود درآورد .

۸- شهر مراغه ، آخرین پایتخت ایلخانان بود .

۹- حکومت هایی که قبل از مغول بر ایران حکومت داشتند ، شیوه های مالیاتی را که ترکیبی از سنت های مغولی-اسلامی بود ، پذیرفتند .

۱۰- هجوم مغول از نظر اجتماعی و اقتصادی پیامدهای مختلفی به دنبال داشت و موجب افرایش جمعیت ، مهاجرت های گسترده ، ... ، شد .

د) نوع خوش‌ای

- الف - موجب کشتار جمعیت ، ویرانی شهرهای ایران شد . ص غ

ب - موجب رونق اقتصاد کشاورزی ایران شد . ص غ

ج - موجب تعطیلی مراکز علمی و آموزشی ایران شد . ص غ

- الف- تسخیر شام
ب- کشتن خلیفه‌ی عباسی
ج- گشودن قلعه‌های اسماعیلیان

۲- از اقدامات هولاکو خان

- ۳- حوادث عهد سلطنت غازان

  - الف- دوره‌ی نا مسلمانی مغول‌ها
  - ب- انجام اصلاحات گسترده
  - ج- وضعیت سیاسی غیر منسجم

- الف - تسلط بر حکومت ماوراءالنهر

ب - تشکیل دولت گورکانی هند

ج - سه مرحله یورش به همراه کشتار

- الف - شهرک رشیدیه
ب - شام (شنب)
ج - سلطانیه

5- از شهرک ها و شهرهای ایلخانی

- ص غ ○
 ص غ ○
 ص غ ○

- الف- سنی مذهب سربداران
 ب- سادات مرعشی مازندران
 ج- سلسله ی آل مظفر

۶- حکومت محلی غیرمغولی

پاسخ های مربوط به هر سؤال را از ستون سمت چپ انتخاب کنید و در مقابل سؤال های سمت راست بنویسید.

سوال ۱

- الف - هلاکوخان
 ب - ابوسعید
 پ - غازان
 ج - شاهرخ
 د - بابر
 ذ - چنگیزخان
 و - ارغون
 ر - تیمور

۱- موج اول حمله ی مغول به ایران که با فرمان انجام گرفت.

۲- دوره ی مسلمانی مغول ها در ایران از زمان او شروع شد.

۳- پس از مرگ تیمور، بر سراسر ایران حکومت کرد.

۴- آخرین ایلخان مغول بود.

سوال ۲

- الف - بغداد
 ب - سلطانیه
 پ - تبریز
 ج - رشیدیه
 د - سمرقند
 ذ - قاهره
 و - مشهد
 ر - اصفهان

۱- هلاکو خان با تسخیر چه شهری، به حکومت خاندان بنی عباس پایان داد.

۲- تیمور در آبادانی آن کوشید.

۳- مغولان پس از فتح بغداد، به کدام شهر یورش برداشتند.

۴- از شهرک های ایلخان مغول بود.

سوال ۳

- الف - (۶۵۶ تا ۷۲۲ قمری)
- ب - (۷۰۷ تا ۸۵۰ قمری)
- پ - (۶۵۰ تا ۶۵۶ قمری)
- ج - (۶۱۶ تا ۶۲۲ قمری)
- د - (۷۱۷ تا ۸۵۵ قمری)
- ذ - (۶۵۵ تا ۶۶۱ قمری)
- و - (۶۵۴ تا ۷۳۶ قمری)
- ر - (۶۵۶ تا ۶۶۲ قمری)

- ۱- موج اول حمله‌ی مغول به ایران به فرمان چنگیزخان طی چه سال‌هایی انجام گرفت ?
- ۲- حاکمیت ایلخانان به ایران طی چه سال‌هایی جریان داشت ?
- ۳- پس از مرگ تیمور، شاهرخ، پسر و جانشین او طی چه سال‌هایی بر سراسر ایران حکومت کرد ?
- ۴- لشکرکشی هولاکو خان نوه‌ی چنگیزخان به ایران تا زمان فتح بغداد، طی چه سال‌هایی بود ?

سوال ۴

- الف - سمرقند
- ب - افشاریان
- پ - سربداران
- ج - ایلخانیان
- د - «گورکانیان هند»
- ذ - تیموریان
- و - آق قویونلوها
- ر - صفویان

- ۱- با بر، یکی از شاهزادگان تیموری چه حکومتی را در هند بنیان گذاشت ?
- ۲- حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن چه حکومتی در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید ?
- ۳- با مرگ ابوسعید، چه حکومتی در ایران به پایان رسید ?
- ۴- شهر و شهرنشینی در چه عصر برخلاف اوایل دوره مغول، دچار رکود و زوال نشد ?

سوال ۵

- الف - اوایل قرن هفتم هجری
- ب - اواخر قرن دهم هجری
- پ - اواخر قرن ششم هجری
- ج - اوایل قرن نهم هجری
- د - اواخر قرن هفتم هجری
- ذ - اوایل قرن دهم هجری
- و - اوایل قرن ششم هجری
- ر - اواخر قرن نهم هجری

- ۱- چه زمانی صفویان در ایران به قدرت رسیدند ?
- ۲- غازان چه زمانی مسلمان شد ?
- ۳- سلطنت شاهرخ تیموری از چه زمانی شروع شد ?
- ۴- حمله چنگیزخان مغول به ایران از چه زمانی آغاز شد ?

سوال ۶

الف - سمرقند

ب - اصفهان

پ - همدان

ج - رَبِيعَ رَشِيدِي

د - شام

ذ - نیشابور

و - بغداد

ر - سلطانیه

۱- هلاکو خان چه شهری ، پایتخت خود قرار داد؟ (از پایتخت های ایلخانیان)

۲- تیمور هنرمندان و صنعتگران شهرهایی را که فتح می کرد به کدام شهر که پایتخت

۳- از شهرک های ایلخانیان بود .

۴- از پایتخت های ایلخان مغول بود .

سوالات چندگزینه ای (تنها گزینه درست)

۱- چرا مغولان به جنگ و هجوم به سرزمین های دیگر روی آوردند؟

الف) گسترش فرهنگ و تمدن   (ب) تأمین نیازهای معنوی خود   (ج) برای تأمین معاش خود   (د) همه موارد

۲- اختلاف سیاسی و درگیری حکومت خوارزمشاهی با چه حکومتی موجب تفرقه و تضعیف قدرت جهان اسلام شد؟

الف) اموی   (ب) عباسی   (ج) فاطمی   (د) سلجوقی

۳- در سال (۶۵۴ هجری قمری) ، چه حکومتی در ایران تشکیل شد؟

الف) سلجوقی   (ب) سربداران   (ج) تیموری   (د) ایلخانی

۴- چنگیز خان مغول ، به چه ببهانه ای فرمان هجوم به ایران را صادر کرد؟

الف) تعطیلی مراکز علمی و آموزشی   (ب) کشتار بازارگانان اعزامی خود در شهر مرزی اُترار

ج) درگیری خوارزمشاهی با خلافت عباسی   (د) تحمیل نتایج زیان باری به ایران

۵- تا پایان عهد تیموریان ، اخذ چه مالیات هایی تداوم داشت؟

الف) مالیات بازرگانی   (ب) مالیات کشاورزی   (ج) مالیات دامی   (د) همه موارد

۶- هولاکو خان به فرمان چه کسی به ایران هجوم برد؟

الف) پدرش منگوقاآن   (ب) برادرش منگوقاآن   (ج) پدرش غازان   (د) برادرش غازان

۷- در کدام نبرد و هجوم مغولان به سرزمین های دیگر پیروزی با آنان نبود؟

الف) ملازگرد   (ب) پروان   (ج) عین جالوت   (د) دندانقان

۸- هلاکو پس از گشودن قلعه های مستحکم اسماعیلیان ، چه اقدامی نمود ؟

- د) تسخیر مصر ج) تسخیر شام ب) تسخیر مراغه الف) تسخیر بغداد

۹- حکومت خاندان بنی عباس در چه سالی پایان یافت ؟

- د) ۶۵۴ قمری ج) ۶۲۲ قمری ب) ۶۱۶ قمری الف) ۶۱۶ قمری

۱۰- هلاکو خان مغول ، به چه منظوری فرمان به ایران را لشکرکشی کرد ؟

- ب) نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول الف) گسترش فتوحات در شرق آسیا

- د) گشودن قلعه های مستحکم اسماعیلیان ج) تسخیر بغداد و کشتن خلیفه ی عباسی

۱۱- بخش عمدۀ اقتصاد ایران در دوران اسلامی هم چون عصر باستان ، بر چه فعالیت هایی استوار بود ؟

- ب) تجارت و دریانوری الف) کشاورزی و تجارت

- د) تجارت و مالیات گمرکی ج) کشاورزی و مالیات گمرکی

۱۲- کدام یک از کسانی نیست که در آشنایی و زمینه سازی مسلمان شدن قوم غالب مغول در ایران تلاش نموده است ؟

- الف) خواجه نصیرالدین توosi ب) عطاملک جوینی ج) نظام الملک د) شمس الدین محمد جوینی

۱۳- آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران ، تا زمان قدرت گیری او ادامه یافت ؟

- د) غازان ج) تیمور ب) شاهرخ الف) بابر

۱۴- آخرین ایلخان مغول بود ؟

- د) غازان ج) تیمور ب) ارغون الف) ابوسعید

۱۵- بعد از سال (۷۳۶ هجری قمری) ، چه گروهی بر سر کسب قدرت در ایران رقابت و درگیری نداشت ؟

- الف) خان زادگانی از خاندان چنگیز ب) سرداران مغول ج) سربداران د) سلجوقیان

۱۶- حکومت نوادگان تیمور بر ایران چه زمانی و با به قدرت رسیدن چه سلسله ای به پایان رسید ؟

- ب) اوایل قرن دهم هجری - ازبکان الف) اوایل قرن دهم هجری - ازبکان

- د) اوایل قرن دهم هجری - صفویان ج) اوایل قرن دهم هجری - ازبکان

۱۷- یاسا به عنوان مجموعه ی قوانینی که چنگیزخان تدوین کرده بود به مغول ها چه توصیه می کرد ؟

- ب) توسعه ی شهر و شهرنشینی الف) توسعه ی دیوانسالاری

- د) دوری از شهر و شهرنشینی ج) دوری از جنگ و خونریزی

۱۸- مغول ها ، پس از آن که به ایران آمدند ، در ابتدا به چه گونه ای از زندگی پاییند نبودند ؟

- الف) شهر و شهرنشینی ب) یکجانشینی ج) شهرک سازی د) همه ی موارد

۱۹- تیمور با وجود یورش ها و کشتارهای زیادی که انجام داد ، به چه شهری علاقمند بود ؟

- الف) بخارا ب) سمرقند ج) سلطانیه د) اصفهان

۲۰- کشورگشایی های چنگیز و تیمور با وجود ویرانگری ، از چه نظر اهمیت داشت ؟

- ب) توسعه ی تجارت بین المللی الف) محدودیت کاروان های تجاری زمینی و دریایی

- د) توسعه ی اشرافیت نظامی غیر مغول ج) محدودیت تجارت در مسیر جاده ی ابریشم

۲۱- قشربنده اجتماعی ایران در عصر مغول - تیموری ، مبتنی بر چه بود ؟

- الف) قومی و جمعیتی ب) اولویت فرودست ج) شیوه‌ی معیشت د) اولویت فرودست

۲۲- یکی از ویژگیهای اجتماعی دوران فرمانروایی مغولان و تیموریان ، دگرگونی نسبی در چه بافتی بود ؟

- الف) قومی و جمعیتی ب) موقعیت و نفوذ اجتماعی مشایخ صوفی د) موقعیت و نفوذ اجتماعی اشرافیت ایرانی

۲۳- دعاوی حقوقی مغول‌ها قبل از مسلمان شدن ، در چه دادگاهی حل و فصل می‌شد ؟

- الف) شرع ب) حسنه ج) مظالم د) یرغو

۲۴- مجموعه‌ی قوانینی که تیمور به وجود آورد ، موسوم به چه بود ؟

- الف) یرغو ب) حسنه ج) تزوکات د) یرغوچی

۲۵- چه مناطقی در جریان تهاجم مغولان بیشترین خسارت را تحمل کردند ؟

- الف) نواحی مرکزی ایران و مازندران ب) ماوراءالنهر و خراسان د) ماوراءالنهر و آذربایجان ج) نواحی مرکزی ایران و گیلان

سؤالات چندگزینه‌ای (بهترین گزینه)

۱- کدام یک در مورد قوم مغول ، مناسب تر است ؟

- الف) مغول‌ها ، از قبایل زرد پوست بودند که در پی اقدامات چنگیز(تموچین) متعدد و قدرتمند شدند .
 ب) بیشتر اقوامی که زیر فرمان چنگیز بودند از نظر فرهنگی و تمدنی دارای پیشینه نبودند .
 ج) هجوم مغول‌ها به سرزمین ایران ، نتایج زیان باری در پی داشت .
 د) موج اول حمله‌ی مغول به ایران که با فرمان چنگیزخان انجام گرفت ، شش سال طول کشید .

۲- علت غفلت سلطان محمد خوارزمشاه از تهدیدات قدرت نوظهور مغول‌ها بود ؟

- الف) تفرقه و تضعیف قدرت جهان اسلام در بغداد و فاطمی در مصر
 ب) مغول‌ها از نظر فرهنگی و تمدنی دارای پیشینه‌ی مهمی نبودند
 ج) اختلاف سیاسی و درگیری حکومت خوارزمشاهی با خلافت عباسی
 د) تهی بودن ماهیت فکری و فرهنگی مغول‌ها

۳- پیامد نبرد عین جالوت ، برای مغولان چه بود ؟

- الف) مغولان شکست خورده‌اند .
 ب) از ادامه‌ی پیشروی بازماندند .

ج) برای مهار خشونت و رفتارهای خودسرانه‌ی تلاش کردند .

د) مجبور به قبول اسلام شده و مسلمان شدند .

۴- پیامد قبول اسلام توسط غازان چه بود ؟

الف) بسیاری از شاهزادگان و خوانین

ب) برای رصد خورشید ، ماه و دیگر سیارگان

ج) ایران از نظر جغرافیایی و سیاسی وضعیت منسجم تری یافت .

د) اسلام دین رسمی اعلام شد .

۵ - مهم‌ترین آثر هجوم مغول به ایران از نظر یکجانشینی ، چه بود ؟

الف) تدوین یاسای چنگیزخان به عنوان مجموعه‌ی قوانین ایران .

ب) تلاش‌های دیوان سالاران و فرهیختگان ایرانی برای مهار رفتار غیرمدنی مغول‌ها .

ج) ذهنیت منفی مغول‌ها نسبت به شهر و شهرنشینی .

د) زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد .

*****

سؤالات چندگزینه‌ای (نوع منفی)

۱- کدام یک از پیامدهای حمله‌ی چنگیز خان مغول ، نیست ؟

ب) مهاجرت مردم

الف) اسارت صنعتگران و هنرمندان

د) توسعه‌ی اقتصاد کشاورزی

ج) تعطیلی مراکز علمی و آموزشی

۲- کدام یک از نتایج دوره‌ی حاکمیت ایلخانان نامسلمان ، نیست ؟

ب) آشنا کردن مغول‌ها با فرهنگ ایران

الف) مهار خشونت و رفتارهای خودسرانه فاتحان

د) آشنا کردن مغول‌ها با آداب کشورداری ایران

ج) دور کردن مغول‌ها از فرهنگ ایرانی

۳- کدام یک از موارد از سیاست جانشینان تیمور نمی‌باشد ؟

الف) عمران و آبادی

ب) جنگ و کشورگشایی

ج) رونق شهرسازی

د) فرهنگ و هنر

۴- کدام یک از موارد از زیر از اصلاحات غازان خان ، نمی‌باشد ؟

ب) اصلاح قوانین مالیاتی

الف) بازسازی شبکه‌های آبیاری

د) اصلاح نظام زمین داری

ج) پر کردن قنات‌ها

۵- کدام یک ، از شهرک های ایلخانیان ، نمی باشد ؟

- الف) رشیدیه   ب) اکباتان (هگمتانه)   ج) ریع رشیدی   د) شنب غازانی

۶- کدام یک ، از شهرهای دوره‌ی شکوفایی عمران و آبادی تیموریان نمی باشد ؟

- الف) مشهد   ب) نیشابور   ج) هرات   د) شیراز

!!!!!!

سؤالات کوتاه پاسخ

الف) نوع پرسشی :

- ۱- مغول‌ها در پی اقدامات سیاسی ، نظامی و حقوقی چه کسی متحد و قدرتمند شدند؟
- ۲- حملات مغول‌ها به فرماندهی هولاکو خان به ایران ، به تأسیس چه حکومتی انجامید؟
- ۳- موج اول حمله‌ی مغول به ایران که با فرمان چه کسی انجام گرفت و چند سال طول کشید؟
- ۴- بهانه‌ی چنگیز خان مغول برای هجوم به ایران چه بود؟
- ۵- مغول‌ها در چه جنگی از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردند و از ادامه‌ی پیشروی بازماندند؟
- ۶- دوره‌ی مسلمانی مغول‌ها در ایران از زمانی شروع شد؟
- ۷- تشکیل حکومت ایلخانی، در عهد سلطنت کدام ایلخان به استقلال و اقتدار بیشتری رسید؟
- ۸- آخرین ایلخان مغول چه پادشاهی بود؟
- ۹- هم زمان با زوال حکومت ایلخانان در ایران و در جریان رقابت و درگیری شدیدی که میان سران و فرماندهان قبایل برای کسب قدرت به وجود آمد ، سرانجام چه کسی بر رقیبان خود غلبه کرد؟
- ۱۰- پس از مرگ تیمور ، چه کسی بر سراسر ایران حکومت کرد و با تیمور چه نسبتی داشت؟
- ۱۱- حکومت تیموریان بعد از مرگ شاهرخ ، به چه مناطقی ایران محدود شد؟
- ۱۲- حکومت « گورکانیان هند » یا « مغولان کبیر » توسط چه کسی و در کجا تشکیل شد؟
- ۱۳- جامعه‌ی دوره‌ی مغول - تیموری به چند دسته‌ی کلی تقسیم می شد؟
- ۱۴- مجموعه‌ی قوانین مغول‌ها پیش از آن که مسلمان شدن ، بر چه اساسی بود و چگونه اداره می شد؟
- ۱۵- هجوم مغول ، آسیب جدی به چه فعالیت‌هایی وارد آورد؟

!!!!!!

سؤالات کوتاه پاسخ

ب) کامل کردنی :

- ۱- هجوم مغولان به ایران در ابتدای قرن ..... ، آغازگر دوران جدیدی در تاریخ ایران و جهان اسلام بود .

- ۲- اختلاف سیاسی و درگیری حکومت خوارزمشاهی با .....، موجب تفرقه و تضعیف قدرت جهان اسلام شد.

۳- برای تأمین ..... خود به جنگ و هجوم به سرزمین های دیگر روی آوردند.

۴- حدود سی سال بعد از چنگیزخان ، موج دیگری از حملات مغول ها به فرماندهی ..... ، صورت گرفت و به تأسیس حکومت ایلخانان انجامید (۶۵۴ قمری) .

۵- ایلخان به معنی ..... است .

۶- خواجہ نصیرالدین توosi ، شمس الدین محمد جوینی و برادرش عطاملک جوینی کوشیدند تا مغول ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه ی ..... این قوم غالب را فراهم آورند .

۷- در پرتو تلاش های ..... ، وزیر کارдан ایلخانان ، اصلاحات گسترده ای در عرصه های سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و حقوقی انجام گرفت .

۸- مرگ ..... ، آخرین ایلخان مغول (۷۳۶ ق) ، آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت گیری ..... ادامه یافت .

۹- دو اتحادیه ی قبیله ای متشکل از ترکمانان به نام های ..... و ..... به ترتیب با پی افکنند حکومت هایی نواحی غربی و مرکزی ایران را تصرف کردند می پردازد و حکومت تیموریان به مناطق شرقی ایران محدود شد .

۱۰- به تقریب هم زمان با زوال حکومت ایلخانان در ایران ، حاکمان مغولی ..... نیز رو به ضعف نهادند .

۱۱- پس از مسلمان شدن مغول ها و اصلاحاتی که توسط ایلخان ..... برای بازسازی ویرانی ها انجام شد ، سرعت بیش تری گرفت .

۱۲- تیمور به عمران و آبادی ، علم ، فرهنگ و هنر علاقه و توجه زیادی نشان دادند .

۱۳- هجوم مغول از نظر ..... و ..... پیامدهای مختلفی به دنبال داشت .

۱۴- در ابتدای دوره ی مغول ، رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه ، گروه ..... را تشکیل می دادند و از امتیازات و اختیارات فراوانی برخوردار بودند .

۱۵- پس از مسلمان شدن مغول ها ، هرچند که نظام ..... تا حدودی اصلاح شد اما بخشی از بی نظمی ها هم چنان ادامه یافت .

ج) تشخيصی یا تداعی سؤالات کوتاه پاسخ

- ۱- فرمان دهنده‌ی موج اول حمله‌ی مغول به ایران (.....)
  - ۲- تأسیس حکومت ایلخانان در ایران (.....)
  - ۳- گشاینده‌ی قلعه‌های مستحکم اسماعیلیان ، تسخیر کننده‌ی شهر بغداد و قاتل آخرین خلیفه‌ی عباسی (.....)

- ۴- اولین ایلخان مسلمان شده (.....)
  - ۵- جانشین تیمور (.....)
  - ۶- شهر مورد علاقه‌ی تیمور گورکانی (.....)
  - ۷- سیاست جانشینان تیمور، برخلاف تیمور (.....)
  - ۸- دادگاه موسوم مغولان پیش از مسلمان شدن (.....)
  - ۹- مجموعه‌ی قوانین تیمور (.....)
  - ۱۰- سه گونه مالیات تا پایان عهد تیموریان (.....)

سؤالات تشریحی

الف) محدود پاسخ

- ۱- مغول ها، که دسته هایی از قبایل زر دپوست بودند ، به چه علت به سرزمین های دیگر روی آوردند ؟

۲- هجوم چنگیز خان مغول به ایران ، با چه فجایعی همراه بود ؟ (دو مورد)

۳- منگوقآآن ، برای چه منظوری دستور داد برادرش هولاکو خان به ایران لشکرکشی کند ؟

۴- هولاکو خان ، چگونه توانست قدرت اسماعیلیان را از بین برد ؟

۵- هولاکو خان ، چگونه توانست به حکومت خاندان بنی عباس پایان دهد ؟

۶- مغولان پس از فتح بغداد ، در چه نبردی متوقف شدند و نتیجه‌ی آن چه بود ؟

۷- دوره حاکمیت مغول ها را می توان به چند دوره‌ی متفاوت تقسیم کرد ؟

۸- در دوره‌ی نامسلمانی مغول ، بزرگان ایرانی در چه جهت هایی تلاش و فعالیت داشتند ؟

۹- عهد سلطنت غازان ایران در چه نتیجه‌ی داشت ؟

۱۰- با زوال حکومت ایلخانان در ایران چه وضعیتی پیش آمد ؟

۱۱- تیمور گورکانی در چه سالی و در کجا حکومت خود را آغاز کرد ؟

۱۲- مرگ شاهرخ ، شاهزادگان تیموری در چه وضعیتی قرار گرفتند ؟

۱۳- به هنگام رقابت شاهزادگان تیموری بر سر مناطق مختلف کدام از قبایل ترکمان به قدرت رسیدند ؟

۱۴- با قدرت یابی چه قدرت هایی در اوایل قرن دهم هجری ، حکومت نوادگان تیمور بر ایران به پایان رسید ؟

۱۵- یاسا به عنوان مجموعه‌ی قوانینی که چنگیز خان تدوین کرده بود به مغول ها توصیه می کرد ؟

۱۶- با توجه به ذهنیت منفی اعضای قبایل بیبانگرد مغول نسبت به شهرنشینی ، چه عاملی به تدریج موجب رونق شهر و شهرنشینی شد ؟

۱۷- در زمان غازان ، چه شهرک ها و شهرهای جدیدی توسط ایلخانیان ساخته شدند ؟

۱۸- تیمور با وجود یورش ها و کشتارهای زیادی که انجام داد ، در آباد کردن چه شهری علاقمند بود ؟

۱۹- با مسلمان شدن مغول ها و کاهش زیاده خواهی و خودسری اشرافیت مغول ، چه گروه هایی مورد احترام قرار گرفتند ؟

۲۰- در سراسر عهد تیموریان چه قوانینی مبنای زندگی اجتماعی و داوری حقوقی ایرانیان بود؟

سوالات تشریحی

ب) گستردہ پاسخ

۱- اقوامی که زیر فرمان چنگیز خان مغول بودند، به چه علت به ایران هجوم آورده‌اند و از نظر فرهنگی و تمدنی، چه ویژگی های داشتند؟

۲- دلایل موج اول حمله‌ی مغول به ایران به فرمان چنگیزخان را بر شمارید.

۳- موج اول حمله‌ی مغول به ایران، چه پیامدهایی دربر داشت؟

۴- هولاکو خان به فرمان چه کسی به ایران لشکرکشی کرد و طی آن حمله چه فتوحاتی نمود؟

۵- در سراسر دوره‌ی حاکمیت ایلخانان شاهد چه دوره‌هایی بودیم و تلاش ایرانیان در این دوران چگونه و در چه جهتی بود؟

۶- اوضاع سیاسی ایران را پس از مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول، توضیح دهد.

۷- تیمور گورکانی چگونه حکومت ماوراءالنهر را به دست گرفت؟

۸- حکومت نوادگان تیمور بر ایران و ماوراءالنهر چگونه به پایان رسید؟

۹- چرا با هجوم مغول به ایران ، زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد ؟

۱۰- مغول‌ها حتی پس از تسخیر چین و ایران و تسلط بر شهرهای بزرگ و آباد، هم چنان نسبت به شهر و شهرنشینی ، چه ذهنیتی داشتند؟

۱۱- جانشینان تیمور چه سیاستی برگزیدند و نتیجه‌ی آن چه بود؟

۱۲- هجوم مغول از نظر اجتماعی و اقتصادی، چه پیامدهای مختلفی به دنبال داشت؟

۱۳- قشربندی اجتماعی ایران در عصر مغول - تیموری شامل چه بود؟

۱۴- تفاوت های قشربندی اجتماعی ایران را در ابتدای دوره‌ی مغول و دوره‌ی مسلمانی مقایسه کنید.

۱۵- در نظام اجتماعی عصر مغول تیموری و به خصوص در میان گروه های فرادست، چه تحولی به وقوع پیوست؟

۱۶- نظام حقوقی و قضایی در دوران اسلامی بر چه مبنایی بود؟

۱۷- نظام حقوقی و قضایی مغول ها تا پیش از آن که مسلمان شوند ، توضیح دهید .

۱۸- نظام حقوقی و قضایی مغول‌ها پس از مسلمان شدن و دوره‌ی تیموری را توضیح دهد.

۱۹- هجوم مغول و سیل بیابان گردان به سوی ایران ، چه آسیب های جدی به بار آورد ؟

۲۰- اصلاحات غازان خان در زمینه‌ی وضعیت بهبود کشاورزی و کشاورزان، چه بود؟

- ۲۱- وضعیت اقتصاد شهری و تجاری در عصر مغول و تیموری را توضیح دهید .
- ۲۲- چرا در اوایل دوران مغول ها ، نظام مالیاتی به هم ریخت ؟
- ۲۳- وضعیت نظام مالیاتی مغول ها را پس از مسلمان شدن تا پایان عهد تیموریان را ، توضیح دهید .
-

طرح سوال : حمیرا حاجی حسینلو

(دبیر تاریخ دبیرستان دخترانه‌ی شاهد مشکین شهر)

شماره‌ی تماس : ۰۹۱۴۱۵۸۸۳۵۰

